

102537

Derfor ble Norge ikke tilkjent krigsbytte i 1945

Av John Sand

Som det fremgår av nedenstående var det to viktige årsaker til at Norge ikke fikk noe krigsbytte da den 2. verdenskrig var slutt. Den ene grunn var at Norge ikke hadde vært krigførende etter den betingelsesløse kapitulasjon 10.6.40, og den annen årsak var at Norge aldri hadde tilhørt de allierte.

På Pariskonferansen i 1946 uttalte Molotov at Norge ikke hadde krav på krigsbytte, da det ikke hadde deltatt i krigen. At Molotovs syn var riktig ble bekreftet av statsråd Hønsvald i intervju med Arbeiderbladet 6.4.48. Her sa statsråden bl.a. : "Norge kommer i samme klasse som Sverige og Portugal, slike land som ikke har vært krigførende"

I Morgenbladet 16.5.45 finnes inntatt "Viktig kunngjøring" av den britiske general Andrew Thorne : " Alle forsyninger, våpen og materiell og alt utstyr som tilhører de tyske styrker i Norge er den allierte øverstkommanderendes eiendom, idet tyskerne har overgitt seg til ham."

I "Hjemmestyrkene" I opplyser S. Kjelstadli s. 448 : " De tyske dokumenter som ble beslaglagt i Norge var alliert krigsbytte og ble innsamlet av den allierte Document Section under britisk ledelse." I sin bok "Bak fronten" side 253 beretter daværende finansminister Paul Hartmann fra regjeringskonferansen 22.8.44 : " Spørsmålet om fordelingen av krigsbytte som blir tatt i Norge ble drøftet. Etter folkeretten er det krigsmakten, dvs. de alliertes overkommando, som har rett til å beslaglegge alt krigsbytte som tas fra tyskerne. Den har fullt herredømme over dette og kan selge og ~~kan selge~~ og gjøre hva den vil med det. Dette er helt urimelig for Norges vedkommende, da en stor del av det krigsbytte som tas fra tyskerne i Norge er anskaffet for norske penger."

At engelskmennene kjørte så mye verdifulle gjenstander fra tyske lagre på havet, i stedet for å overlate det til trengende nordmenn vakte forferdelse også i Stortinget. I et stortingsmøte for lukkede dører den 28.9.45 tok representanten Mjåvatn (B) opp spørsmålet om "varer og bruksting fra tyske lagre". I møte sa C.J. Hambro : "Jeg har vært en del rundt på kysten i mange av de byer der det har ligget tyske ubåter og små tyske motortorpedobåter og annet utstyr. Når man vet hvilken mangel det er på kompass, hvilken mangel det er på radioapparater, vil en forstå at det vekker smerte i fiskerbyen å se at det kostbareste trådløse materiell og de mest ~~kostbare~~ moderne kompasser senkes. Det samme gjelder det som blir tilintetgjort på Kjevik og andre steder der det er flylager."